

תאריך: ה' טבת, תשע"ד 08/12/2013

סומן: כ-12-10968

לכבוד

מר דודו זקן

המפקח על הבנקים

ירושלים

נכבדי שלום רב,

הנדון: קריאה דחופה לפרסום ממצאי בדיקה בדבר חובות פירמידת

אי.די.בי למערכת הבנקאית

מכתבנו מיום 17.04.13

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: התנועה) הריני לפנות אליך כדלקמן:

מכתב זה עניינו קריאה למיצוי הבדיקה של המפקח על הבנקים ופרסום ממצאיו אודות התנהלות הבנקים בהקשר של חובות החברות השונות בפירמידת אי.די.בי למערכת הבנקאית, הן בשלב אישור ההלוואה והביטחונות שניתנו להן והן בשלב בהם מוחזרו ההלוואות או נפרסו על פני שנים רבות יותר. זאת, על רקע העובדה שעברו כשבעה חודשים מאז מתת בית המשפט הנכבד ביקורת חמורה על התנהלות הבנקים ומאז החלטתו אשר משמעותה, כי התנהלות הבנקים מחייבת בדיקה ובחינה מעמיקה של הרשויות המוסמכות, החלטה אשר לבקשת בית המשפט הועברה לעיוןך.

1. כידוע, פירמידת אי.די.בי, המהווה את קבוצת האחזקות הגדולה במשק, נתונה במערבולת פיננסית חמורה. קשייה הפיננסיים של הקבוצה הובילו אותה להליך הסדר החוב מול נושיה, אשר כיום תלוי ועומד בפני בית המשפט המחוזי בתל אביב.

2. ביום 17.04.13 פנינו אליך בקריאה לבדיקה דחופה של חובות החברות השונות בקבוצת אי.די.בי למערכת הבנקאית (לנוחותך, מצורף המכתב), אך בחלוף שמונה חודשים משליחת המכתב, טרם קיבלנו תשובתך. כעת, שעה שאנו עומדים על סף גיבוש הסדר החוב של חברות אי.די.בי, הסדר אשר עתיד להשפיע הן על כלל החברות בקבוצת אי.די.בי והיתכנות והיקף גביית החובות של נושיהם והן על כלל המשק הישראלי, קריאתנו אליך דחופה מתמיד.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
 شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
 208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
 E-mail: economic@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

3. כידוע, חברות האחזקות במעלה פירמידת אי.די.בי חייבות סכומי עתק לנושיה. כך, על פי הדות של מר אייל גבאי, הממונה מטעם בית המשפט לבחינת הסדרי החוב, התחייבויותיה הפיננסיות של חברת אי.די.בי אחזקות והחברות בבעלותה המלאה (למעט אי.די.בי פיתוח) מסתכמות בכשני מיליארד שקלים.¹ התחייבויותיה הפיננסיות של חברת אי.די.בי פיתוח והחברות בבעלותה המלאה (למעט אי.די.בי תיירות) מסתכמות בקרוב לשישה מיליארד שקלים.² על פי פרסומים שונים, טומהוק, חברת האחזקות העליונה בפירמידה, שקועה בחובות של 400 מיליון שקלים לפחות וגנזן, חברת הבת של טומהוק - 500 מיליון שקלים לפחות.³
4. על פי ההערכות, הבנקים בישראל חשופים בכ-2 מיליארד שקלים לחובותיה של פירמידת אי.די.בי.⁴ בין היתר, דווח כי סך החובות של הפירמידה לבנק הפועלים עומדים על מיליארד שקלים; לבנק לאומי - 500 מיליון שקלים; לבנק מזרחי-טפחות - 110 מיליון שקלים; ולבנק דיסקונט - 100 מיליון שקלים.
5. על פניו, הבנקים נסחפו למערבולת החובות של אי.די.בי, וכעת כספים במיליארדי שקלים, אשר העמידו כאשראי, עלולים להימחק במחי יד תחת אפו של הציבור.
6. התנהלות הבנקים וועדות האשראי שלהם, אשר הובילו לכך שהחזר החובות של קבוצת אי.די.בי לבנקים עתידו לוט בערפל, ספגו ביקורת קשה מבית המשפט המחוזי בתל אביב. זאת בקובעו כי מדובר במקרה קיצוני מאין כמותו, בו האשראי אשר העמידו הבנקים לחברות אי.די.בי ניתן ללא ביטחונות וללא נימוק לכך. בית המשפט מצא התנהלות לקויה זו כמחייבת בדיקה של הרגולטור המוסמך, ולכן החליט להעביר לידיך את החלטתו. ובלשונו של כבוד השופט אורנשטיין:⁵

¹ דוח המומחה גבאי 25

² דוח המומחה גבאי 28

³ ראו, למשל, כתבה מיום 15.4.2013 בעיתון דה-מרקר: <http://www.themarket.com/markets/1.1994895>

⁴ ראו, למשל כתבה מיום 8.4.2013 בעיתון כלכליסט: <http://www.calcalist.co.il/markets/articles/1,7340,L-3599452,00.html>

⁵ פרייק (תי"א) 13-04-36681 הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ ואח' נ' אי.די.בי חברה לפתוח בע"מ ואח', פסי' 19 לפסק דינו של השופט אורנשטיין (פורסם בנו, 30.04.2013).

"מצאתי לנכון להביע את הסתייגות בית המשפט מהתנהלות הגורמים המממנים: הבנקים וחברות הביטוח. אלה העניקו, כאמור, אשראים במיליארדי שקלים, לחברות בקונצרן אי די בי. ככלל, ולחברה בפרט, החל מהחברות שמצויות בראש הפירמידה, ועבור עד בסיסה. כאמור, לחברה ניתנו אשראים בסך של כ-2 מיליארד ש"ח, ולאחזקות בסך של 260 מיליון ש"ח. כל אלה, ללא כל בטוחות. בעמדת הגורמים המממנים לא מצאתי כל התייחסות למתן אשראים ללא כל בטחונות, כמו גם למניע שביסוד החלטת מי מהגורמים האמורים, לנהוג שלא כדרכם של אלה, באופן שבו נהגו. עסקינן בסכומים אדירים, שמצופה היה כי אלו יגובו בבטוחות הולמות, ולמצער, שעבוד על מניות חברות הבנות או נכסיהן של אלה"

"בית משפט זה הדן בהליכי חדלות פירעון, לא נתקל במקרה כה קיצוני, שבו ניתנו אשראים על ידי מוסדות פיננסיים, קל וחומר בסכומים כה ניכרים, ללא כל ביטחונות ומבלי שניתן הסבר לכך, ולא הוצגו החלטות של ועדות האשראי של אותם גורמים שבהם הוחלט להעמיד את האשראי ללא ביטחונות, ורב הסתום על הנגלה. אין ספק כי התנהלות זו מחייבת בדיקה ובחינה של הרשויות המוסמכות"

"המזכירות תמציא החלטתי למנהל בתי המשפט, על מנת שיעבירה למפקח על הבנקים"

[ההדגשות הוספו ע"י הח"מ ואינן במקור]

7. בחלוף למעלה משבעה חודשים מהחלטתו של בית המשפט הנכבד, אנו פונים אליך בקריאה לסיים את בדיקתך ולפרסם את הממצאים בהתאם להחלטתו של בית המשפט הנכבד. כמי שמפקח מכוח החוק על יציבות התאגידים הבנקאיים, על ניהולם התקין ועל טובת הקוחות, אנו סבורים כי עלייך מוטלת החובה לקדם טיפול מתואם ומושכל בחובות הבנקאיים של פירמידת אי.די.בי.

8. נבקש, אם כן, לברר הכיצד פעלת בנושא עד כה, האם התנהלה בדיקה ואלו הליכים היא כללה. אנו מתכבדים לקרוא לך לפרסם את ממצאיי בדיקתך אודות התנהלות הבנקים בהקשר החובות הרבים של קבוצת אי.די.בי, הן בשלב אישור ההלוואה והביטחונות שניתנו להן והן בשלב מאוחר יותר בהם מוחזרו ההלוואות או נפרסו על פני שנים רבות יותר בהתאם להחלטת בית המשפט. במסגרת זו, כככל שטרם נבדק, יש לבדוק מדוע הבנקים לא מימשו ערבויות אישיות באם ניתנו כאלה.

9. בחינתך, כאמור, מקבלת משנה חשיבות על רקע הסדר החוב המתגבש של חברת אי.די.בי ונושיה, אשר יש בו להשפיע על כלל המשק הישראלי. בהקשר זה, עולה התמיהה מדוע בנק

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מוען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: economic@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

הפועלים, אשר על פי פרסומים הלווה כ-400 מליון שקלים לחברת טומהוק וטרם קיבל את כספו בחזרה,⁶ אינו פועל בנחישות, כמצופה מנושה אשר רואה כי טובו אינו מוחזר, כדי לקחת את השליטה והניהול על נכסי טומהוק, אשר באמצעותם חולש מר דנקנר על כלל קבוצת אי.די.בי.

10. ההלוואות של בנק הפועלים לחברת טומהוק מעלים תהייה נוספת, ודומה כי זוהי העגומה מכל. ניטול את "גברת ריקי כהן מחדרה", אשר מתקשה לעמוד בתשלומי המשכנתא. איש בבנק לא היה מעלה בדעתו לוותר לריקי כהן. אין ספק כי הבנק היה ממצה עמה את הדין, כולל הטלת עיקולים ומגבלות ואף פינוי מן הדירה. אך דבר מכל זה לא התרחש ביחס למר דנקנר. מדוע לא נוהג בנק הפועלים עם מר דנקנר כפי שהיה נוהג עם ריקי כהן? האם דינה של ריקי כהן לכרוע תחת נטל חובותיה, רק כדי שאצולת הממון תוכל להמשיך ללוות כספים ולא להחזירם?

11. צורמים במיוחד דבריו של גרנובסקי, שותפו העסקי של מר דנקנר, אשר בראיון לידה מרקר הודה בפה מלא כי מר דנקנר זוכה ליחס מועדף מהבנקים:⁷

"אני ביחסים מעולים איתו, ואני רואה שאנשים רבים אוהבים אותו. יש לו יחסים טובים עם הבנקים. בלי דנקנר הבנקים יעמידו את החוב של כל הפירמידה לפידעון מייד". [ההדגשות חוספו ע"י הח"מ ואינן במקור]

12. כאן נתכבד להזכיר את דברך מוועדת הכספים, בהם הצגת את ה-"אני מאמין" של אגף הפיקוח על הבנקים, לפיו יש לדרוש את החזרתן של ההלוואות שמעמיד הבנקים עד השקל האחרון, ללא התחשבות בזהות הלווה:

"הנחת היסוד שלנו היא שהלוואות צריך להחזיר עד השקל האחרון, גדול כקטן, משק בית, עסק בינוני, עסק קטן ועסק גדול. על זה מושתת כל התיווך הפיננסי. מבחינתנו זאת לא שאלה פתוחה".⁸

13. בראי האמור, אנו קוראים לפרסם את ממצאי בחינתך אודות התנהלות הבנקים לאורך כל הליך מתן ההלוואות לקבוצת אי.די.בי, החל משלב אישור ההלוואה ועד השלב בו מועד החזרת ההלוואות חלף ואלה נפרסו או מוחזרו בהתאם להחלטתו של בית המשפט. אנו

⁶ <http://www.themarket.com/markets/1.2166988>

⁷ <http://www.themarket.com/markets/1.2182745>

⁸ וועדת הכספים, 23.4

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

קוראים לך להפעיל את מלוא הסמכויות על מנת להבטיח טיפול כולל, יעיל ושוויוני בצבר החובות הענק של פירמידת אי.די.בי. אנו קוראים לך לדחות על הסף כל ניסיון למחוק סכומי עתק מחובותיה של הפירמידה. אנו קוראים לך לעמוד על המשמר ולוודא כי הבנקים מפעילים את זכותם לקבל בחזרה את כספם, ובמידת הצורך – מממשים את הבטחונות והערבויות שניתנו להם תמורת ההלוואות.

14. לתגובתך המחירה, נודה.

בכבוד רב,

צרויה מידד-לוזון, ע"ד
היועצת המשפטית

גיא אלוני
מחלקת כלכלה ומחקר

Date/Time: 8. Dec. 2013 16:17

File No.	Mode	Destination	Pg (s)	Result	Page Not Sent
3816	Memory TX	026669590	P. 10	OK	

Reason for error
 E. 1) Hang up or line fail
 E. 2) Busy
 E. 3) No answer
 E. 4) No facsimile connection
 E. 5) Exceeded max. E-mail size

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel / الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

ס. המאשר: דני (10)
 אריד: 21/12/13
 זעה: 16:43

תאריך: ח' שבט, תשע"ד 08/12/2013
סמך: 10768-12

לכבוד
מז דודן
המפקח על הבנקים
ירושלים
מבני שלום רח.

**הדיון: קריאת דוחות למרשום ממואני בדלקה בריב חובות פירמידות
א.ד.ב.י למערכת הבנקאית**

מועד: 17.04.13

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, [להלן: התנועה] תריני לפנות אליך כדלקמן:

מכתב זה עניינו קריאת לפיטו תביעה של המפקח על הבנקים ורשימת ממצאי אודות תגובות הבנקים בתקשר של חובות החברות חשונות לפירמידות א.ד.ב.י למערכת הבנקאית, תן בשלב אישור התלונות והמלצות שניתנו לתן חן כשילב בהם ממצאי התלונות או מרשום על פני שנים רבות יותר, זאת, על רקע העובדה שעברו כשבוע וחצי מאז פתח בית המשפט המכבד ביקורת חמורה על התגובות הבנקים וקאז תולטתו אשר משמעותה, כי התגובות הבנקים מודיבות בדיקת הבחינת מעמיקה של הרשויות המוסמכות, תולטת אשר לבקשת בית המשפט תעברה לניוק.

1. כדוע, פירמידות א.ד.ב.י, המצומה את קבוצת האחזקות הכוללת במשק, נטוה במקבולת פיננסית חמורה. קשיחו הפיננסי של הקבוצה הכוללת אותה להלך הסדר החוב כול משית, אשר כיום תלדי עומד כפי בקר המשפט המחוזי בתל אביב.

2. ביום 17.04.13 פנינו אליך בקריאה לבדיקה דוחות של האבות החברות חשונות בקבוצת א.ד.ב.י למערכת הבנקאית [להלן: מעורף המכונה, אך בחלוף שמונה חודשים משלוח המכתב, טרם קיבלנו תשובה. כתר, שעה שאנו עומדים על סף גיבוש הסדר החוב של חברות א.ד.ב.י, הסדר אשר ענידי להשפיע תן על כלל החברות בקבוצת א.ד.ב.י ותימננות והיקף גביית החובות של שיתח ותן על כלל המשק הישראלי, קריאתו אליך דוחות מומד.

ת"ד 245 ירושלים 94888 * מנע למבוכה: ת"ד 4267 ירושלים 91043 * סמך: 02-5000765, סמך: 02-5000765
 شارع 14, 200, القدس 91343 * الفون: 4267-02 * الفاكس: 5000765 * البريد: 02-5000765
 208 Jilfa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B. 4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000765 * Fax: 02-5000765
 E-mail: economy@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il